

Managementrapportage 2020

-team handhaving sociaal domein-

1. Managementsamenvatting

Onrechtmatig en ondoelmatig gebruik past niet binnen het maatschappelijk en financieel draagvlak; het is daarnaast destructief voor het klantperspectief. Fundamenteel, structureel en systematisch orde op zaken, dit bevordert de beheersing van bedrijfskundige risico's waarbij de kosten niet meer beheerst kunnen worden. Het sociaal stelsel moet gewaarborgd zijn en -als vangnet- zo kort mogelijk van duur.

Met continu veranderende wet- en regelgeving, budgetdynamiek en het landelijk vergroten van bestuursrechtelijk toezicht en handhaving is de juiste balans in de uitvoering essentieel. Team handhaving kent de maatschappelijke, juridische en operationele ontwikkelingen en beschikt hierbij over een waardevol netwerk.

Het team optimaliseert efficiënt & effectief werken voortdurend. Hiermee wordt intern gericht de meerwaarde meetbaar en gemaximaliseerd. Extern gericht zorgt de informatie- en risico gestuurde aanpak voor het minimaliseren van het aantal onnodige onderzoeken en het verhogen van preventie door vroegtijdige detectie.

Onderstaande perspectieven worden hierbij gehanteerd:

- Te late of te geringe inzet van toezicht en handhaving leidt direct tot meer problematiek. Toekomstperspectief neemt af onder grote schulden; dit kan ontstaan door terugvorderingen en boetes op onrechtmatig verstrekte bijstand;
- Er dient in balans -en in samenhang- structureel aandacht te zijn voor:
 - Preventie: Wat wordt er van mij als klant verwacht, wat verwacht ik als klant, wat kan ik zelf digitaal regelen? Het is noodzaak om klanten geregeld en gericht "te zien";
 - Detectie: Als je onrechtmatig of ondoelmatig gebruik maakt van de bijstand, hoe groot is de kans dat je gezien wordt? Dit is intern een capaciteitsvraagstuk en een kwaliteitsvraagstuk;
 - (Veronderstelde) pakkans: Hoe schat de klant diens kansen in om weg te komen met onrechtmatig of ondoelmatig gebruik en wegen de mogelijke gevolgen op tegen het vermeende voordeel? Dit is een norm- en rationaliseringsvraagstuk.

Team handhaving zet zich ervoor in om zoveel mogelijke duurzame uitstroom te genereren en het doen stoppen van ongewenste situaties, in welke vorm dan ook. Voor de klant, de organisatie en het sociaal stelsel is dit van meetbaar belang.

Productie

325 dossiers zijn er totaal afgehandeld waarvan:

- 75 afgerond op aanvragen levensonderhoud;
- 14 afgerond op toegekende uitkeringen waarvan 1 strafrechtelijk;
- 3 afgerond op bijzondere bijstand;
- 1 afgerond op toegekende Tozo;
- 232 aanvragen Tozo behandeld;
- 80% is terecht onderzocht (excl. aanvragen Tozo).

Resultaten

1. Handhaving inkomen:

- 5 beëindigingen waarvan 5 met terugvordering;
- 3 herzieningen met terugvordering;
- 1 strafrechtelijk onderzoek met beëindiging en terugvordering;
- 1 uitstroom tijdens/niet door onderzoek;
- 1 strafrechtelijk onderzoek;
- 3 ongewijzigd voortzetten.

2. Handhaving aanvragen:

- 60 aanvragen niet toegekend;
- 15 aanvragen toegekend.

3. Handhaving bijzondere bijstand:

- 2 aanvragen ingetrokken;
- 1 beëindiging met terugvordering.

4. Handhaving strafrecht:

- 1 strafrechtelijk onderzoek, met beëindiging en terugvordering.

5. Tozo:

- 232 aanvragen Tozo behandeld;
- 1 onderzoek op verstrekte Tozo, verstrekking bleek onterecht.

Financieel

Behaalde resultaten (excl. effect) over 2020 tonen zich (excl. kosten) middels besparing als onderstaand:

Aanvragen	€ 870.000
Verstrekkingsen	€ 72.500
Terugvorderingen	€ 171.786
Totaal	€ 1.114.286

Landelijk wordt er bij een niet toekenning van een aanvraag en bij beëindiging van een lopende uitkering 12 maanden besparing geboekt waarbij dit als gemiddelde tijd moet gelden als bijstand verstrekking indien er geen interventie was geweest. €14.500,- per dossier.

1.1 Inhoudsopgave

1. Managementsamenvatting	pag. 1-2
1.1 Inhoudsopgave	pag. 3
1.2 Doelstelling	pag. 4
1.3 Voedingsbron	pag. 4
1.4 Positiebepaling	pag. 4
2. Handhavingsdiensten	pag. 5
2.1 Inzet team Aanvragen	pag. 5
2.2 Inzet team Mutaties	pag. 5-6
2.3 Inzet strafrecht	pag. 6
2.4 Inzet bijzondere bijstand	pag. 7
3. Overziend	pag. 8

1.2 Doelstelling

Met het jaarverslag wordt er verantwoording afgelegd over de inzet in het afgelopen jaar en de behaalde resultaten. Door het management gewenste analyses kunnen op verzoek worden ingevoegd.

1.3 Voedingsbron

Het jaarverslag wordt na afronding van het jaar opgeleverd aan het MT.

De coördinator team handhaving sociaal domein is steller en beheerder van de rapportage. Voor de verslaglegging komt de voeding uit de voorgangsrapportage en resultaatanalyses.

Beoogde ontwikkeldoelen worden zoveel mogelijk vastgesteld in overleg met de teamleiding en de teamleden welke voorzien van input. Op structurele basis is hiervoor ruimte bij het handhavingsoverleg. Beoogde ontwikkelingen kunnen jaarlijks worden getoetst en dit kan input geven voor een komende fase, vertaling heden middels teamplan.

1.4 Positiebepaling

2020 heeft in het licht gestaan van aanpassen, het blijven bieden van basale bedrijfszekerheid en continuïteit, collegiale ondersteuning en het vroegtijdig beoordelen van toezichtruimte op nieuwe verstrekkingen zoals Tozo.

Het team is de afgelopen jaren structureel en vroegtijdig aanwezig geweest om de ruimte voor inzet te verkennen op inzetgebieden zoals Participatiewet, minimaregelingen, BBZ, WMO/Jeugd, Tozo. De gemeente is als beheerder en verstrekker -van de verkregen samenlevingsgelden- primair verantwoordelijk voor de rechtmatige en doelmatige verstrekking.

Hierbij zijn de inwoners het beste geholpen als dit fundamenteel, structureel en systematisch goed op orde is; zodat het geld daar terecht komt waar het nodig is en zo bijdraagt aan de bedoeling.

Handhavingsdiensten

2.1 Inzet team aanvragen

Voor team aanvragen levert team handhaving de onderstaande diensten:

- Consult en advies via de werkvoorbereider;
- Assistentie van de gekoppelde handhaver.

Handhaving wordt bij team aanvragen ingezet in het kader van de behandeling van aanvragen levensonderhoud. Aanvragen met DPS C/D kunnen voor nader onderzoek digitaal worden aangebracht, via een werkproces Key2Handhaving Poort code 800. De coördinator screent de aanvraag binnen twee werkdagen en zet de bevindingen in Key2Handhaving notities.

Middels de screening wordt er gekeken of de inzet van een handhaver nodig is en wordt er een handhaver gekoppeld. De intaker en handhaver bepalen vervolgens in een intensieve samenwerking het recht op bijstand. Werkzaamheden die hier kunnen plaatsvinden zijn: Dossieronderzoek, systeemonderzoek, internetonderzoek, opvragen van gegevens bij instanties, de brief voorbereiding, verrichten van waarnemingen, opnemen verklaring belanghebbende, buurtonderzoek, huisbezoek, financiële analyses, rapporteren en adviseren.

De oplevering van rapportages is binnen vijf werkdagen na de laatste onderzoekshandeling. De rapportages geven een advies: afwijzen, buiten behandeling, aanvraag intrekken op eigen verzoek, no show of toekennen.

2.2 Inzet team mutaties

Voor team mutaties levert team handhaving de onderstaande diensten:

- Consult en advies via de werkvoorbereider;
- Assistentie van de gekoppelde handhaver;
- Overname van het dossier door de gekoppelde handhaver.

Verzoeken voor handhaving worden -na overleg met de coördinator- digitaal aangebracht via een werkproces Key2Handhaving mutaties code 891.

De coördinator verricht een screening en zet de bevindingen in de notities. Aan de hand van de screening wordt bepaald of de inzet van een handhaver nodig is. Afhankelijk van het soort dossier levert de handhaver maatwerk ondersteuning aan de mutatieconsulent of wordt het dossier overgenomen voor onderzoek.

Werkzaamheden die hier kunnen plaatsvinden zijn overeenkomstig met die voor team aanvragen. Essentieel verschil is de verschuiving van de bewijslast. Bij team aanvragen ligt de bewijslast bij de belanghebbende, bij team mutaties ligt de bewijslast bij het college.

De bewijslast -in combinatie met jurisprudentie- maakt dat onderzoeken op het lopende bestand intensiever zijn dan onderzoeken bij aanvragen. Bij een aanvraag richt het onderzoek zich op het moment van de melding en bij een lopende uitkering dient er ook historisch onderzoek plaats te vinden.

Er moet in het lopend bestand meer onderzocht worden en dit wordt juridisch zwaarder gewogen. Op complexe en belastende adviezen is er een collegiale toets. De adviesrapportage vormt de basis voor het opvolgend besluit.

De oplevering van rapportages is binnen vier weken na een besluit van blokkade of opschorting. De rapportages geven een advies: Intrekken en beëindigen, beëindigen met terugvordering, herzien met terugvordering, overdracht strafrecht, aanpassing norm of ongewijzigd continueren.

2.3 Strafrechtelijk onderzoek

Dossiers -welke na bestuursrechtelijk onderzoek een vermoedelijk benadelingsbedrag hebben van meer dan €50.000- worden aangeboden voor strafrechtelijk onderzoek. In het bestuursrecht bevindt men zich in de controlesfeer en in het strafrecht in de opsporingssfeer. De strafrechtelijke opsporing wordt integraal op Lelystad uitgevoerd. Voor technische ondersteuning -specifiek de camera auto- zal er nog wel gebruik worden gemaakt van Almere aangezien dit veel goedkoper is.

Gebruikte methodieken zijn veelal hetzelfde, de juridische opsporingsmogelijkheden en bevoegdheden zijn in de opsporingssfeer ruimer en worden getoetst door de Officier van Justitie. Het relationele netwerk is hier inmiddels ook voor aangelegd.

De samenwerking met regiogemeenten blijft evenwel hoog op de agenda staan, denk hierbij aan de technische ondersteuning en informatie uitwisseling.

2.4 Inzet bijzondere bijstand

In 2017 zijn we samen met de uitvoerende consulenten bijzondere bijstand gestart met de daadwerkelijke handhaving ten aanzien van aanvragen en verstrekkingen op de bijzondere bijstand. Het betreft hierbij verstrekkingen voor bijvoorbeeld:

- Bewindvoerderskosten
- Verhuiskosten, inrichtingskosten en 1^e maand huur en borg kosten
- IIT en WKT.

Vaak -maar niet altijd- is er geen verstrekking algemene bijstand maar wel bijvoorbeeld een Wajong uitkering. Een geconstateerde onrechtmatigheid staat hierbij dan niet op zichzelf maar heeft vaak ook gevolgen voor bijvoorbeeld de toeslagen welke ketenpartners verstrekken. Deze worden altijd geïnformeerd.

Het gaat hierbij om zaken als verzwegen inkomsten en middelen, hennepplantages, verblijf en samenwoning. Thema's welke ook binnen de algemene bijstand voorkomen. De inhoud en omvang van de inzet wordt zoveel mogelijk afgestemd op de omvang van de verstrekking 'kosten-baten'. Uit de bevindingen blijkt dat gerichte handhaving ook op de bijzondere bijstand noodzakelijk is.

Relatief veel klanten maken gebruik van bewindvoering. De ervaring met bewindvoerders loopt erg uiteen. Indien tijdens de bewindvoering de schulden niet afnemen zal dit nieuwe problemen geven of leiden tot een zeer langdurige verstrekking. Monitoring en interventie kan nodig en bruikbaar zijn.

3. Overziend

De inzet is gericht op het geven van gewaarborgd vertrouwen met laagdrempelige toegang tot de voorzieningen. De uitvoering heeft breed een pro actieve signaleringsfunctie waarbij tijdig en specialistisch onderzoek en interventie mogelijk wordt gemaakt.

Alleen samen kunnen we er voor zorgen dat de verstrekkingen rechtmatig en doelmatig zijn. Alleen samen kunnen we ervoor zorgen dat de klant het beste geholpen wordt en perspectief behoudt. Dit vraagt om een duidelijk inzet van ons en van onze klanten. Een (sociaal) stelsel heeft een beperkte houdbaarheid als individualisme het overneemt.

Balans in de uitvoering ligt binnen de invloedssfeer. De proactieve signaleringsfunctie goed op orde; dit zal leiden tot meer toezicht en minder handhaving, minder mutaties, minder terugvorderingen, minder debiteurendossiers, minder klanten en meer tevreden burgers.

Een eenduidige, intrinsieke, actuele en faciliterende (bestuurs-) visie op het gebied van rechtmatigheid en doelmatigheid is hierbij noodzakelijk. De uitvoering kan dit niet alleen.

Op een mooi, leuk en succesvol 2021!